

Lausunnon antaminen asiassa LSSAVI/8663/2024, Deltarec Oy, Veden johtaminen Iso Arajärvestä hiihtokeskuksen rinteiden lumetukseen, Pälkäne

RYJA 26.06.2024 § 109
293/00.04.00/2024

Deltarec Oy:llä on voimassa oleva lupa veden johtamiseen hiihtokeskuksen rinteiden lumetukseen sekä vedenottoputkien ja keräilykaivojen sijoittamiseen ja käyttöoikeuteen niitä varten tarvittaviin alueisiin Iso Arajärven Sappeen osakaskunnan vesialueella RN:o 876:1. Lupa on voimassa 31.12.2024 tai siihen saakka, kun nyt jätettävään uuteen lupahakemukseen on saatu lainvoimainen päätös. 31.12.2024 voimassa olevassa luvassa on lisäksi mainittu, että mikäli vedenottoa on tarkoitus jatkaa tämän jälkeen, aluehallintovirastolle on toimitettava 30.5.2024 mennessä uusi lupahakemus, johon tulee liittää vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen (1560/2011) edellyttämien selvitysten lisäksi yhteenveto lupamääräyksessä määrättyjen tarkkailujen tuloksista. Hakemukseen tulee sisältyä lupakauden aikana tehtyjen virtaamamittausten perusteella laadittu Arakosken purkautumiskäyrä. Tämä lupa on kuitenkin voimassa siihen saakka, kun edellä mainittuun uuteen lupahakemukseen on saatu lainvoimainen päätös.

Rinteiden lumetukseen tarvittavan veden otolle Iso Arajärvestä on Länsi- ja Sisä Suomen aluehallintoviraston myöntämä lupa nro 48/2015/2 (dnro LSSAVI/48/01.09/2017, 27.4.2015). Lupa on mahdollistanut hetkellisen veden oton 180 l/s kokonaisvesimäärän ollessa enintään 200 000 m³ laskettelukauden aikana. Käytetty vesimäärä on vaihdellut nykyisellä lupakaudella välillä 127 000–167 000 m³ laskettelukautta kohti. Toimintaedellytysten parantamiseksi ja kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi Deltarec Oy hakee nyt lupaa 220 00 m³ suuruiselle vesimäärälle laskettelukautta kohti. Vuorokautinen enimmäisvesimäärä olisi 200 l/s. Lupamääräyksissä on lausuttu, että veden johtaminen lumetukseen on lopetettava, jos Iso Arajärven vedenkorkeus laskee korkeudelle N60 + 96,75 m tai sen alapuolelle. Kyseistä raja-arvoa esitetään hakemuksessa pidettäväksi ennallaan mahdollisen uuden luvan määräyksissä.

Vedenottolähteenä toimivan Iso Arajärven rannat ovat osin rantakaavoitettuja. Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssa Iso-Arajärven kaava-alue, jolla Sappeen hiihtokeskus sijaitsee, on merkitty matkailupalveluiden alueeksi RM. Alueen läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000-verkoston kuuluvia suojelualueita. Lähin suojelualue, Vuorisen metsä, sijaitsee Vähä Arajärven rannalla noin kilometrin etäisyydellä Iso Arajärvestä. Virtaussuunta on kuitenkin Vähä Arajärvestä Iso Arajärven suuntaan, joten vaikutuksia rannalle ulottuvan suojelualan arvoille ei voida katsoa olevan. Lumetettavan alueen koko on noin 35 ha. Lumetuskausi alkaa säiden mukaan yleensä lokakuun lopulla tai marraskuussa ja jatkuu tarpeen mukaan tammi-, helmi- tai jopa maaliskuulle.

Hieman aiempaa suurempaa vedenottomäärää perusteellaan mahdollisilla uusilla rinteillä. Perusteita ovat myös lumetusajan mahdollinen lyhentäminen, mutta myös varautuminen huonojen lumitalvien lisääntyvään lumentarpeeseen. Tehtyjen selvitysten perusteella vedenoton Iso Arajärven veden pintaa laskeva vaikutus kohdistuu ensisijaisesti talviaikaan, jolloin muu virkistyskäyttö on kesäaikaa vähäisempää. Nykyisen luvan sisältämä Iso Arajärven alin vedenottokorkeus, varmistaa alapuolisen vesistön riittävät vesiolot.

Lumetukseen otettavan vesimäärän tarkkaa/pysyvää vaikutustasoa ei voida arvioida, koska se vaihtelee voimakkaasti eri vuosien välillä mm. sääolojen mukaan. Keskimääräinen alenema on ollut aikavälillä 2003-2023 noin 9 cm maksimin oltua talven 2008/2009 alenema 46 cm. Nykyisellä lupakaudella (2015-2023) keskimääräinen alenema on ollut vain 3 cm. Vaihtelua aiheuttavat erilaiset lähtöolot lumetuksen alkaessa sekä myös sen aikaiset sääolot.

Iso Arajärven tai sen alapuolisen vesistön veden laatuun vedenoton ei ole todettu vaikuttavan. Iso Arajärven tila on pysynyt tyydyttävänä. Iso Arajärvi oli jonkin verran rehevöitynyt jo ennen rinteiden tekoa, samoin alusveden happiongelmiä esiintyi jo 1980-luvulla. 1990-luvun alkupuoleen verrattuna fosforitaso on jopa hieman pudonnut, joten negatiivista kehitystä ei ole tapahtunut. Hankkeella ei ole voitu katsoa olevan suoritettujen kalastus selvitysten mukaan vaikutuksia alapuolisen vesistön kalastukseen tai kalatalouteen.

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 30 §
Valmistelija	Elina Heinonen, ympäristötarkastaja p. 040 829 1178, elina.heinonen@palkane.fi
Esitys	Johtava rakennustarkastaja Arttu Jokinen

Rakennus- ja ympäristöjaosto toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Hakija on hakemuksessa monipuolisesti ja riittävästi selvittänyt ja arvioinut toiminnan luonto- ja ympäristövaikutuksia perustuen voimassaolevan luvan aikana tehtyyn toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailuun.

Hakemuksessa on esitetty, että rinteiden alapuolella Pitkälahden matalassa perukassa voi esiintyä aika ajoin samennusta, mitä voivat osaltaan aiheuttaa rinnealueeseen liittyvät toimet. Iso Arajärven syvänealueen tilassa ei ole voitu osoittaa hiihtokeskuksen toiminnan aiheuttamaa veden laadun heikkenemistä huomioiden jo ennen laskettelutoiminnan aloittamista oleva tieto Iso Arajärven veden laadusta. Hankkeesta ei voida katsoa aiheutuneen haitallisia vaikutuksia alueen vesiympäristöön tai sen käyttöön. Hanke ei aiheuta vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteisiin tai vesiluontoon. Myöskään merkittävää vahinkoa vesistön yleisille käyttömahdollisuuksille ei voida katsoa aiheutuvan.

Esitetty suurempi otettava kokonaisvesimäärä toteutuisi hakijan mukaan vuosina, jolloin olosuhteet ovat poikkeukselliset. Hakemuksessa on esitetty, että tavanomaisina talvina otettava vesimäärä jäisi luvan mahdollistamaa maksimimäärää pienemmäksi. Hakemuksessa on esitetty, että mahdollisessa uudessa luvassa säilytettäisiin nykyisen luvan mukainen määräys, jossa vedenotto tulee lopettaa, jos vedenkorkeus laskee N60 + 96,75 m tai sen alle. Rakennus- ja ympäristöjaosto katsoo, että kyseinen lupamääräys on kannatettava varmistamaan, ettei suuremmalla vedenottomäärällä ole haitallisia vaikutuksia.

Vedenoton vaikutuksia on nykyisen luvan aikana tarkkailtu kattavasti ja tarkkailua esitetään jatkettavaksi samankaltaisena. Rakennus- ja ympäristöjaoston näkemyksen mukaan esitetty tarkkailu on riittävän kattavaa, jotta voidaan varmistua, ettei vedenotto aiheuta haitallisia luonto- ja ympäristövaikutuksia.

Edellä esitetyn perusteella Rakennus- ja ympäristöjaosto ei näe estettä sille, että hakemuksen mukaiselle vedenotolle myönnetään vesilain mukainen lupa.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.